

* İlk yardımcı müdahale sırasında kendini ve çevresini korumak için gerekli önlemleri almalıdır,

* Solunumu korumak için maske veya ıslak bez kullanılır,

* Elektrik düğmeleri ve diğer elektrikli aletler ve ışıklandırma cihazları kullanılmaz,

* Yoğun duman varsa hastayı dışarı çıkarmak için ip kullanılmalıdır,

* Derhal İtfaiyeye haber verilir (110).

Cilt Yolu ile Zehirlenmelerde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

* Yaşam bulguları değerlendirilir,

* Ellerin zehirli madde ile teması önlenmelidir,

* Zehir bulaşmış giysiler çırkartılır,

* 15-20 dakika boyunca deri bol suyla yıkanmalıdır,

* Tıbbi yardım istenir (112).

BİLGİ NOTU !

Zehir, belirli bir miktarda alındığında vücutta kalıcı veya geçici tahribatlar yaratan zararlı maddelerdir. Zehirlenme ise vücuda zehirli (toksik) bir maddenin girmesi sonucu normal fonksiyonların bozulmasıdır. Zehirlenmenin şiddeti; zehrin niteliği ve miktarı, vücuda giriş yolu (solunum, sindirim, deri), insanın yapısı (ağırlık, direnç, taşıdığı hastalıklar vb.) gibi birçok faktöre bağlıdır. Zehirlenmelerin büyük bir çoğunluğu evlerde meydana gelir. Evlerde meydana gelen zehirlenmeler, en çok 5 yaş altı çocuklarda görülmekte ve % 5' i ölümlle sonuçlanmaktadır.

Zehirlenmelerde İlk Yardımın Temel Amaçları Şunlardır:

- * Vücudun zehirden daha fazla etkilenmesini önlemek için zehri vücuttan veya hastayı zehirli ortamdan uzaklaştırmak,
- * Hastanın hayati fonksiyonlarının devamını sağlamak,
- * Vücuttaki zehri zararsız hâle getirmek,
- * Zehirlenmeye neden olan maddenin belirlenerek hastayla birlikte sağlık kuruluşuna iletilmesini sağlamak .

**Zehirlenme Durumunda;
ULUSAL ZEHİR DANIŞMA MERKEZİ
(UZEM)**

ÜCRETSİZ

**114 Numaralı Telefon
ile Aranarak Bilgi Alabilirsiniz.**

Giresun İl Sağlık Müdürlüğü

Osmaniye Mahallesi Hastane Sokak No:11 Merkez/ GİRESUN

Tel : +90 (454) 260 20 00

www.giresunism.saglik.gov.tr

@giresunism

Grafik Tasarım: Sedat KURT

**T.C Sağlık Bakanlığı
Giresun İl Sağlık Müdürlüğü**

ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

**Giresun
2018**

Zehirlenme Nedir?

Vücuda zehirli (toksik) bir maddenin girmesi sonucu normal fonksiyonların bozulmasıdır. Vücuda dışarıdan giren bazı yabancı maddeler, vücudun yaşamsal fonksiyonlarına zarar verebileceğinden zehirli (toksik) olarak kabul edilirler.

Zehirlenme Hangi Yollarla Meydana Gelir?

Zehirlenme yolları üç grupta toplanır;

1. Sindirim yoluyla: En sık rastlanan zehirlenme yoludur. Sindirim yoluyla alınan zehirler genellikle ev ya da bahçede kullanılan kimyasal maddeler, zehirli mantarlar, bozuk besinler, ilaç ve aşırı alkoldür.

2. Solunum yoluyla: Zehirli maddenin solunum yolu ile alınmasıyla oluşur. Genellikle karbon monoksit (tüp kaçakları, şofben, bütan gaz sobaları), lağım çukuru veya kayalarda biriken karbondioksit, havuz hijyeninde kullanılan klor, yapıştırıcılar, boyalar ev temizleyicileri gibi maddeler ile oluşur.

3. Cilt yoluyla: Zehirli madde vücuda direk deri aracılığı ile girer. Bu yolla olan zehirlenmeler böcek sokmaları hayvan ısırıkları, ilaç enjeksiyonları, saç boyaları, zirai ilaçlar gibi zehirli maddelerin deriden emilmesi ile oluşur.

Zehirlenmelerde Genel Belirtiler Nelerdir?

- Sindirim Sistemi Bozuklukları:** Bulantı, kusma, karın ağrısı, gaz, şişkinlik, ishal, bilinç kaybı, havale, rahatsızlık hissi, kaslarda ağrı, kasılma, hareketlerde uyumsuzluk, şok belirtileri
- Solunum Sistemi Bozuklukları:** Nefes darlığı, solunum durması, baş ağrısı, baş dönmesi, kulak çınlaması, oksijen yetmezliği nedeni ile ciltte kızarıklık, morarma
- Dolaşım Sistemi Bozuklukları:** Nabız bozukluğu, baş ağrısı, soğuk terleme, kalp durması

Sindirim Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- * Bilinç kontrolü yapılır,
- * Ağız zehirli madde ile temas etmişse su ile çalkalanır, zehirli madde ele temas etmişse el sabunlu su ile yıkanır,
- * Yaşam bulguları değerlendirilir,
- * Kusma, bulantı, ishal gibi belirtiler değerlendirilir,
- * Kusturulmaya çalışılmaz, özellikle yakıcı maddelerin alındığı durumlarda hasta asla kusturulmaz,
- * Bilinç kaybı varsa koma pozisyonu verilir,

* Zehirlenen kişinin üstü örtülür,

* Tıbbi yardım istenir (112),

olayla ilgili bilgiler toplanarak kaydedilir,

Sindirim yolu ile olan zehirlenmelerde tıbbi müdahaleye yardımcı olmak için;

- * Zehirli Maddenin Türü Nedir?
- * İlaç ya da uyuşturucu alıyor mu?
- * Hasta saat kaçta bulundu?
- * Evde ne tip ilaçlar var?

Solunum Yolu ile Zehirlenmelerde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- * Hasta temiz havaya çıkarılır ya da cam ve kapı açılarak ortam havalandırılır,
- * Yaşamsal belirtiler değerlendirilir (**ABC**),
- * Yarı oturur pozisyonda tutulur,
- * Bilinç kapalı ise koma pozisyonu verilir,

* Tıbbi yardım istenir (112),